

דף קיג.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קטז פ"ה

ה. הממאנת אין לה מנה ומאיתים, אבל יש לה תוספת^כ, וחייב לזונה ולפדותה כל זמן שהיא תחתיו, ואוכל פירותיה, אבל אם הלך למדה^י ולתה למזונותיה או לפדיונה ואח"כ מיאנה, אינו חייב לשלם אע"פ שאכל פירותיה ואפי' הם בעין.

עין משפט ה.

אה"ע סימן קטז פ"ה ד

ד. השניה בין הכיר בה בין לא הכיר בה, דינה כדין חייבי לאוין שלא הכיר בה, חוץ מנצ"ב ונ"מ שהדין בהם ככל הנשים^ל.

עין משפט ו.

אה"ע סימן קטז פ"ה ג

ג. איילונית אם הכיר בה הרי היא ככל הנשים^מ, ויש לה כתובה ותנאי כתובה וכן זוכה הבעל במה שזכה בשאר הנשים, אבל בלא הכיר בה, דינה כדין חייבי לאוין שלא הכיר בה.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קטז פ"ה ו

ו. דין קטנה היוצאת בגט, כגדולה היוצאת בגט.

כ. אע"פ שיוצאת לרצונה וראוי היה לומר דכי אקני לה תוספת אדעתא למיקם תחתיו, וכמ"ש הרמב"ם כל זמן שתירצה ותעמוד לפניו, וכמו בסי' קנ"ד בטוענת על בעלה שאינו יורה כחץ שאין לה תוספת, מ"מ קטנה ממאנת שאני דסבר וקיבל דסתם קטנה תמאן, ועל חיבת ביאת לילה ראשונה כתב לה, ומיאון בקטנה כיוצאת שלא לרצונה היא כ"כ הח"מ.

ל. וכתב הרא"ש דבשניה לית לה אפי' אם מכר נ"מ שלה ובאשה כשרה אם אכל קרן נ"מ, צריך לשלם לה ועיין בח"מ בשם הב"ח.

מ. ועדיפא מחייבי לאוין וחייבי עשה, וחייב בפרקונה ובמזונותיה וזוכה במציאתה.

אה"ע סימן פז פ"ד

ד. גדול שבא על קטנה שהיא פחותה מבת ג' שנים ויום אחד כתובתה ר'. ואם היה קטן פחות מט' שנים ויום אחד^ב, אם לא הסיר הבתולים כתובתה ר'.

עין משפט זז. אה"ע סימן פז פ"ה

יא. חרש ושוטה שנשאו נשים, ונתפקח החרש ונתרפא השוטה, אין עליהם כלום, ואם רצו לקיים כותבים כתובה^ב מנה.

יב. בי"ד משיאין חרש וכל מה שכתבו על נכסיו קיים, אך בי"ד אין משיאין שוטה.

עין משפט ט. אה"ע סימן פז פ"ו

ט. כתב לחרשת או לשוטה מאה מנה, הרי התחייבותו קיימת דרצה להזיק לנכסיו.

עין משפט י. אה"ע סימן פז פ"ז

עיין לעיל דף קיב: עין משפט ל

עין משפט ל. יו"ד סימן שלא פ"ח

לד. חמשה אם תרמו אין תרומתן תרומה^ע, והם חרש שוטה וקטן ועכו"ם שתרום של ישראל אפי' ברשותו, והתורם שאינו שלו שלא ברשות הבעלים.

אבל התורם משלו על של אחרים הרי זה תרומה ותיקן פירותיהם, וטובת הנאה שלו שנותנה לכל כהן שירצה.

ג. תוס' שם דלא עדיפא ממוכת עין.

ס. דכעת בעולות הן כ"כ הב"י.

ע. ממשנה ריש תרומות.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

דף קיג:

אה"ע סימן קיט פעיף ו

עין משפט א.

ד. מדינא יכול לגרש אשתו שלא מדעתה שנאמר "ושלחה" ודרשו אפי' בע"כ^פ, ואפי' אם אין לו לשלם כתובתה ונדוניא אינה יכולה לעכב^ז, ותקבל גיטה ואח"כ תתבע כתובתה דאין לה דברים על הכתובה רק אחרי הגט^ק.

הגה: ה. ר"ג מאור הגולה החרים שלא לגרש אשה בע"כ ואפי' אם רוצה לתת לה כתובתה^ר. אם לא שעברה על דת^ש.

הגה: ו. עבר וגירשה בזה"ז בע"כ ונישאת לאחר, אינו נקרא עבריין^ת.

ז. גירשה מדעתה ונמצא גט פסול ואינה רוצה לקבל גט שני, מגרשה

פ. ממשנה יבמות קי"ד ע"ב.

צ. מהרא"ש, והח"מ כתב שיתכן דהרא"ש מדבר במום גדול, שאם לא כן מודה הרא"ש להרשב"א דלא מהני אם אין לו לשלם הכתובה, והריב"ש בסי' צ"א כתב שתקבל גיטה ואח"כ תתבע כתובתה, ולדעת הרשב"א בסי' אלף רנ"ד יכולה לעכב עד שתקבל כתובתה אם לא בגירושין כשחייבת מדינא, כ"כ הב"ש.

ק. ומשמע מינה שהחוב של הכתובה הוא רק אחרי הגט ולפני הגט ישנו רק שיעבוד.

ר. עיין בב"ש ס"ק י"ב. ובב"ח כתב דאחר חדר"ג אם אינה רוצה לקבל גט מרצונה אינו מעלה לה מזונות, והח"מ כתב דאין דבריו ברורים ודעתו שצריך להעלות לה מזונות. ועיין בח"מ ובב"ש ריש סי' ע"ז מהרב מזרחי.

ש. הביאו הרמ"א, וצ"ע דהשו"ע השמיט חרם זה, ויתכן שסמך על מה שכתב בסי' א' סעיף י' שהחרם הוא על האלף החמישי בלבד, וא"כ אין נפקותא לדינא או שאנו לא קיבלנו חרם זה.

ת. ורע"א הביא ממהר"י מינץ דאם עבר וגירשה בע"כ הגט לאו כלום הוא, ע"ש. ומדברי הרמ"א משמע דהוי גירושין אפי' שהיו בעבירה, ועיין פ"ת ס"ק ז' בסופו וכדברי הנו"ב ודלא כמהר"ם מינץ. ועיין בנו"ב סי' ע"ה-ע"ד, פ"ב, באחד שגירש אשתו ע"י שליח בע"כ שהנו"ב כתב דהמעשה בטל שזה בעבירה, ואין שליח לדבר עבירה ופירוש אשלד"ע שלא חלה השליחות והמעשה בטל, והר"י מהמבורג חלק דאין שלד"ע כלל הוא שאין האיסור מתיחס אל המשלח אבל המעשה קיים, והפ"ת דעתו כהר"י דמגורשת ע"ש.

בע"כ. וה"ה במקום מצוה רשאי לגרשה בע"כ כגון רעה בדעותיה א.
וה"ה אם נולדו בה מומין גדולים², ואם אינה רוצה מתירים לו לישא
אחרת עליה³.

ח. קטנה מתגרשת אף שאין לה דעה גמורה, ואפי' כשאביה קיבל
קידושיה, וה"ה חרשת שנתקדשה כשהיתה פיקחת ונתחרשה
מקבלת גיטה. ושוטה שאינה יודעת לשמור עצמה אסרו חכמים לגרשה
שלא ינהגו בה מנהג הפקר, אלא מניחה ונושא אחרת⁷, ומאכילה
ומשקה משלה. ואין מחייבין אותו בשאר כסות ועונה ולא ברפואתה⁸.
וי"א דחייב במזונותיה ורפואתה⁹. ושוטה שאינה יודעת לשמור גם את
גיטה אינו יכול לגרשה דבר תורה. ולכו"ע חייב במזונותיה ורפואתה.

א. והוא ממהר"ם פאדווה. וכתב הח"מ דהתיר שם לגרשה בע"כ אם יעלה בידו לכופה,
ואם לא, נחייבו בשאר כסות ועונה, ומשמע שלא התיר לשאת אחרת, וע"כ אין להתיר
לו אחרת אלא ע"פ ק' רבנים, ורק במקום שמצוה לגרשה או שהיא לאו בת גירושין, אבל
בשבו"י אין להתיר לו לישא אחרת, ח"מ.

ב. ועיין בסי' קי"ז.

ג. ממהר"ם פאדווה, ומשמע לשיטתו דקיל לגרשה בע"כ מחרם שלא לשאת אשה על
אשתו, והנו"ב בסי' א' חולק בזה מהטעם דחרם דב' נשים קבע להם רגמ"ה זמן, אבל
החרם שלא לגרשה בע"כ לא קבע לו זמן ולכן חמיר טפי.

ד. והיינו בהפריש לה כתובתה, והוא מדין התלמוד, אבל אחרי חדר"ג חייב הוא בכל
חיובי ממון, וה"ה אם אינה יודעת לשמור גיטה שמדין התלמוד חייב הוא בחיובי ממון
ונסתחפה שדהו, ואפי' לרמב"ם, כ"כ הח"מ וכן הסכים רע"א.

ה. ומה שהשו"ע בסי' ע' פסק דחייב ברפואתה, שם איירי בבעל שאינו רוצה לתת כתובה
כ"כ הח"מ, ועיין שם בב"ש מה שתירץ, והיום אחר חדר"ג או מכח המנהג או השבועה
שלא לגרשה בע"כ חייב הוא בחיובי ממון, ודינה כאינה יכולה לשמור גם את גיטה. ועיין
בח"מ.

ו. ב"י מהרשב"א הרמ"ה והראב"ד, וכתב הרמ"א דכן עיקר. וה"ה שחייב לדעה זו גם
בפדיונה, והב"ח כתב שהיום אחרי חדר"ג נוהגים להתיר לו לישא אחרת ע"פ התר ק'
רבנים, ובלבד שישליש הגט והכתובה ונחייב אותו בחיובי ממון, וכתב הח"מ דמה שחייב
גם בכתובה וגם בחיובי ממון הוא משום חומר איסור חדר"ג, ומטעם שהכל עדיין נשאר
ברשותו למעשה, עיין בח"מ.

הגה: ט. עבר וגירש אשה שאינה יודעת לשמור עצמה מגורשת ז. והוא שתהיה לפחות יודעת לשמור גיטה ח, שאם לא כן אינה מגורשת דבר תורה. וי"א דבאינה יודעת לשמור עצמה אפי' בדיעבד אינה מגורשת ט.

הגה: י. אם האשה עתים חלומה ועיתים שוטה וגירשה בעת חלימתה, שהיה נראה לו שתשאר כך י, מגורשת כ.

עין משפט ב. אה"ע פימן קלו סעיף ה

ה ד. נתנו לה בתורת שטר חוב אינה מגורשת, אא"כ יאמר לה אח"כ הרי זה גיטך, או הודיע לעדים שנתן לה גיטה והיא תדע ממנו או מהעדים שיאמרו לה שזה גיטה שנתן לה בעלה ל.

ז. ומוציאה מביתו ואינו חייב ליטפל בה שו"ע.

ח. דכתיב "ונתן בידה" יצאה שאינה יודעת לשמור גיטה שאין לה יד, ושיעור יודעת לשמור גיטה לדעת רש"י בקטנה כשתגיע לעונת הפעוטות, ולדעת הרי"ף אפי' לפני כן כשיודעת צרור וזורקתו חשיב יודעת לשמור גיטה, ובשוטה לדעת רבינו שמחה לא בעינן בה דעתא צילותא וכמו בקטנה. ולדעת רבינו אפרים והראב"ה דגדולה שאין בה דעת גרע טפי מקטנה, ובעי דעת צילותא, דקטנה אתיא לכלל דעת, ועיין בשו"ת מהרש"ל ובח"מ.

ט. ממהרי"ו. דחז"ל גזרו עליה משום גרירה, וכל שהבעל יודע שאסור ועבר וגירש יש להסתפק אי מקרי דיעבד, ועיין במהרי"ו סי' נ"ב ובח"מ מהו דיעבד.

י. ומשמע דאם הוחזקה ג' פעמים שחוזרת לשטותה לא מהני, שאין כאן שנראית לו שתשאר כך ח"מ.

כ. ומהרי"ו בתשובה בשם הרשב"א פסק דבעתים ועתים אפי' דיעבד אינה מגורשת, אפי' בנראה לו שתשאר כך, וכן כתב המהרש"ל ועיין בח"מ.

ל. גיטין ע"ח ותוס' בפ' המגרש שם.